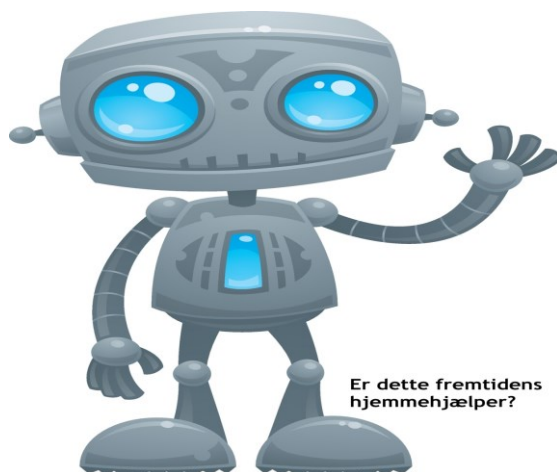

Velfærdsteknologipolitik

Er dette fremtidens
hjemmehjælper?

I det følgende præsenteres Norddjurs Kommunes politik for anvendelsen af velfærdsteknologi.

Politikken indeholder bl.a. en vision og en målgruppeafgrænsning for teknologianvendelsen. Desuden indeholder politikken en række strategi- og indsatsområder, der beskriver, hvad det er, Norddjurs Kommune vil sætte fokus på.

Afslutningsvis indeholder politikken en beskrivelse af de etiske retningslinjer, der skal være styrende for teknologianvendelsen og en række overvejelser om den fortsatte proces med indførelse og udvikling af teknologien.

Hvad er velfærdsteknologi?

Velfærdsteknologi er under stadig udvikling, og det, der er velfærdsteknologi i dag, udvikler sig over tid til at blive almindelige hjælpemidler og forbrugsgoder.

Aktuelt er velfærdsteknologi blandt andet:

- Udstyr og hjælpemidler, der bruges i daglige gøremål på velfærdsområdet. Det er f.eks. spiseroboter, intelligente toiletter og genoptræningsmåtter.
- Smarte arbejdsgange eller servicekoncepter, der frigør arbejdsressourcer. Det er f.eks. brugen af vaskeroboter og selvrengørende materialer/genstande.
- Personrelaterede hjælpemidler som f.eks. styrkedragter, GPS til demente og stemmestyrede løsninger.
- Redskaber, der forbedre arbejdsmiljøet og erstatter rutineprægede opgaver. Det er f.eks. luftløftepuder, gulvvaskeroboter eller roboticBeds.
- Telemedicin og relationsteknologi (sociale robotter). Det er f.eks. robotsælen Paro eller robotten Butlerrobot.
- Smartphone-teknologi som f.eks. apps til børn og unge med autismespektrumforstyrrelser og ADHD, og apps der guider personer med depression.

Parallelt med udviklingen af velfærdsteknologi sker der også en betydelig udvikling af nye teknologiske undervisningsmidler og -metoder. I visse tilfælde kan det være vanskeligt at skelne mellem de to typer af teknologier. I det følgende sættes der primært fokus på tekniske løsninger, der kan anvendes på sundheds- og omsorgsområdet samt socialområdet.

Eksempler på velfærdsteknologi:

- *Genoptræningsmåtter/interaktive måtter der via lys, farver og lyd danner mønstre, som borgerne skal følge.*
- *Styrkedragter som forøger kroppens styrke i de dele af kroppen, hvor funktionsevnen er nedsat*
- *Systemer der gennem stemmestyring giver den enkelte borger mulighed for at få udført en række handlinger.*
- *Luftløftepuder der benyttes, når en borger er faldet og ikke selv kan komme op igen. Ved at benytte luftløftepuder undgår plejepersonalet tunge løft.*
- *RoboticBed hvor en plejeseng automatisk kan transformeres til en elektrisk kørestol.*

Målgruppe

Målgruppen for denne politik er børn, unge, voksne og ældre med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser eller omfattende sociale problemer. Desuden omfatter målgruppen medarbejdere i Norddjurs Kommune, der ved at anvende velfærdsteknologien i deres daglige arbejde kan få et bedre arbejdsmiljø.

Vision

Det er Norddjurs Kommunes vision, at:

Velfærdsteknologi skal bidrage til at gøre hverdagen lettere for borgere og medarbejdere, sikre borgernes værdighed og integritet samt styrke deres muligheder for at leve et liv uafhængig af offentlig hjælp og støtte.

Det betyder, at velfærdsteknologien skal bidrage til, at:

- gøre borgerne mere selvhjulpne
- forenkle løsningen af daglige gøremål
- fremme borgernes mobilitet
- give borgerne større indflydelse på eget liv
- styrke borgernes kommunikationsmuligheder og netværk
- sikre en mere individuel hjælp og støtte ud fra den enkeltes behov
- styrke Norddjurs Kommunes rehabiliteringsindsats
- styrke Norddjurs Kommunes sundhedsindsatsen og lette tilgængeligheden til sundhedstilbud
- skabe øget sikkerhed og tryghed for borgerne
- forebygge arbejdsskader og nedslidning af medarbejdere
- reducere mængden af rutineprægede arbejdsopgaver og skabe mere attraktive arbejdspladser.

Strategiområder og typer af indsatser

Med afsæt i visionen fokuserer velfærdsteknologipolitikken på følgende strategi- og indsatsområder:

1. Borgerens velfærd i fokus

For borgerne kan velfærdsteknologi medvirke til at gøre hverdagen lettere og mere tryk og sikker. Mange tekniske hjælpemidler kan støtte borgeren i de daglige gøremål og øge mobiliteten i og uden for boligen. Teknologierne kan give øget selvbestemmelse og hjælpe borgerne til at forblive selvhjulpne så længe som muligt og bevare værdigheden.

En spiserobot kan f.eks. hjælpe en funktionsnedsat borger med selv at styre spisesituationen og i visse tilfælde med at spise, når denne har lyst - frem for at vente på, at personalet har tid. Et vaske-tørre-toilet kan give borgeren mulighed for at gå på toilettet alene og dermed beholde en vigtig del af sin værdighed og personlige integritet. Og telemedicinske løsninger kan gøre det muligt at overvåge patienternes helbred, uden at patienten skal møde op til rutinemæssige kontroller på sygehuset. Dermed kan borgere i så stor udstrækning som muligt føre et aktivt, selvstændigt liv på egne præmisser. Samtidig giver løsningerne mærkbare tidsbesparelser for plejepersonalet.

Velfærdsteknologier kan dermed gøre den offentlige service mere målrettet og individuel og, sikre at opgaverne løses effektivt. Samtidig bidrager teknologien til at øge borgerens livskvalitet og forbedre den oplevede kvalitet af den offentlige service.

Indsatsområder

Den personlige pleje

Der sættes fokus på at anvende velfærdsteknologiske løsninger til eksempelvis:

- toiletbesøg
- bad og personlig hygiejne
- forflytninger som f.eks. liftfunktioner og intelligente senge
- spisesituationer.

Ved afdækning af behov for hjælp til personlig pleje skal det altid vurderes, om der er mulighed for anvendelse af velfærdsteknologiske løsninger.

Praktisk hjælp

Der sættes fokus på velfærdsteknologiske løsninger, som giver borgeren mulighed for længst mulig selv at varetage det daglige vedligehold af hjemmet.

Dette kan ske ved hjælp af velfærdsteknologiske løsninger til eksempelvis:

- støvsugning
- gulvvask
- betjening af eksempelvis lys, gardiner og døre.

Ved afdækning af behovet for praktisk hjælp skal det altid vurderes, om der er mulighed for anvendelse af velfærdsteknologiske løsninger.

Rehabilitering og mestring

Velfærdsteknologiske løsninger skal anvendes med det mål, at styrke den enkelte borgers mulighed for i højere grad at klare sig selv. Forskellige eksisterende teknologiske løsninger skal anvendes og der skal afprøves og udvikles nye løsninger.

Der sættes fokus på:

- intelligente hjælperedskaber som f.eks. automatiske toiletter, vaskerobotter, nanotøj og højteknologiske senge, der bl.a. kan omdannes til en kørestol
- web baserede løsninger/telemedicinske løsninger, som understøtter kontakt til fagpersoner og levering af sundhedsfaglige ydelser, uden fagpersoners fysiske tilstedeværelse i borgernes hjem. F.eks. kontrol af medicinindtag, påmindelse om mad og væskeindtag, genoptræning og tryghedsbesøg
- løsninger hvor betjeningen kompenserer for borgerens funktionsnedsættelse som f.eks. installering af touchskærm med kamera i borgernes hjem
- teknologi som understøtter borgerens kommunikationsmuligheder
- patientkufferter til borgere med kroniske lidelser.

I rigtig mange situationer er medarbejdernes fysiske tilstedeværelse hos borgerne nødvendig. Her skal løsninger, som letter arbejdsgangene prioriteres, så det i højere grad er muligt, at én medarbejder kan løse opgaven frem for nu to eller flere.

Der skal i den forbindelse sættes fokus på anvendelsen af løsninger, som hjælper i situationer, hvor man løfter, vender og drejer borgerne som f.eks. løftepuder, lifte og vendesenge.

Sikkerhed og tryghed

Der sættes fokus på:

- anvendelse af relationsteknologi/sociale robotter som f.eks. sælen Paro til demente borgere
- anvendelse af omsorgsteknologi som f.eks. GPS-løsninger til demente borgere.

Strukturering af hverdagen

Der sættes fokus på:

- anvendelsen af smartphones til børn, unge og voksne med autismspektrumforstyrrelser og ADHD til at få struktur på hverdagen. Målet er bedre livskvalitet og mindre behov for pædagogisk støtte
- simulering af ønsket hverdag i form af f.eks. babysimulatorer
- guidning af f.eks. personer med depression ved hjælp af apps.

2. Den attraktive arbejdsplads

Norrdjurs Kommune vil med anvendelsen af den nyeste velfærdsteknologi være helt i front i forhold til at skabe et godt arbejdsmiljø både fysisk og psykisk.

Velfærdsteknologien skal aktivt anvendes til at forbedre det fysiske arbejdsmiljø og reducere sygefraværet ved f.eks. at forebygge løfteskader, erstatte/automatisere rutineprægede opgaver og sikre, at personalet ikke nedslides.

Velfærdsteknologien skal samtidig sikre, at medarbejderne får nem adgang til information og viden og har et interessant arbejde, hvor mulighederne for udvikling og innovation er i fokus.

Velfærdsteknologien skal understøtte en innovationskultur, hvor det er muligt at stoppe op og sætte spørgsmålstegn ved eksisterende rutiner og arbejdsgange og i samme ånd afprøve nye ideer.

Indsatsområder

Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling skal sikre, at både ledere og medarbejdere har den rette viden til at anvende den nyeste velfærdsteknologi. Det er vigtigt, at der er fokus på at styrke kompetenceudviklingen i organisationen med henblik på, til hver en tid, at være rustet til at varetage de opgaver, der er.

Der sættes fokus på, at lederne og medarbejderne har:

- viden om de nyeste velfærdsteknologiske løsninger og muligheder
- viden om effekten af velfærdsteknologiske løsninger – både set i forhold til den enkelte borgers behov for hjælp og i forhold til en hensigtsmæssig/effektiv tilrettelæggelse af arbejdet
- viden om de etiske aspekter ved anvendelse af velfærdsteknologi.

Forebygge løfteskader og nedslidning

Der skal sættes fokus på anvendelsen af:

- intelligente hjælperedskaber som f.eks. automatiske toiletter, vaskerobotter samt højteknologiske senge, der bl.a. kan omdannes til en kørestol
- løsninger som hjælper i situationer, hvor man løfter, vender og drejer borgerne som f.eks. løftepuder, lifte og vendesenge
- løsninger til støvsugning og gulvvask.

Etiske retningslinjer

Ved anvendelse af velfærdsteknologiske løsninger skal det sikres, at:

- borgerens integritet ikke krænkes
- der er respekt for det enkelte menneske
- borgeren behandles med værdighed.

Derudover:

- skal beslutninger om anvendelse af ny teknologi altid bero på en konkret individuel vurdering af den enkelte borgers evne til at kunne håndtere teknologien
- skal det være op til den enkelte borger - så vidt det er muligt - at beslutte, om hjælpen ønskes udført af en medarbejder eller via en teknologisk løsning
- derudover skal det sikres, at den enkelte borger er velinformeret om muligheder og begrænsninger ved anvendelsen af velfærdsteknologi
- skal den enkelte borgers retssikkerhed altid være vurderet og afklaret, når der træffes beslutning om anvendelse af velfærdsteknologiske løsninger til eksempelvis overvågning
- skal det sikres, at anvendelsen af velfærdsteknologiske løsninger ikke fører til social isolation af den enkelte borger
- skal der ved beslutning om ibrugtagning af ny teknologi altid indgå en vurdering og afvejning af de etiske aspekter.

Dynamisk og vedvarende proces – et fælles ansvar

Formuleringen af denne politik er starten på en vedvarende forandrings- og udviklingsproces. Processen kræver løbende opfølgning og opmærksomhed både fra borgere og medarbejdere, der benytter velfærdsteknologien, og fra kommunalbestyrelsen, forvaltningen, ledere, forældre og pårørende.

Hver enkelt institution på sundheds- og omsorgsområdet og socialområdet skal derfor på baggrund af en dialog mellem ledere, medarbejdere og borgere udarbejde en konkret handleplan for den fremtidige anvendelse af velfærdsteknologi.

Hertil kommer, at der skal etableres et vidensnetværk for velfærdsteknologi i Norddjurs Kommune. Vidensnetværket skal sammensættes bredt, således at alle fagområder, der har berøring med velfærdsteknologi er repræsenteret. Vidensnetværket skal sikre, at der foregår vidensdeling på tværs af organisationen. Desuden skal netværket følge den teknologiske udvikling, inspirere ledere og medarbejdere i arbejdet med velfærdsteknologiske løsninger og vurdere effekten af de enkelte løsninger.

I forbindelse med indførelsen af velfærdsteknologi skal Norddjurs Kommune være parat til at indgå i tværkommunale samarbejder og udviklingsprojekter, der eventuelt også kan omfatte private teknologivirksomheder.

Godkendt af kommunalbestyrelsen den 23. april 2013